

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jana Dvořáka v právní věci žalobce: **Ing. E. S.**, zast. JUDr. Alexandrem Belicou, advokátem, se sídlem Moravská Ostrava, Smetanovo nám. 7, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 2. 2005, č. j. 18 Cad 100/2004 – 15,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupci stěžovatele JUDr. Alexandru Belicovi, advokátu, **s e p ř i z n á v á** odměna ve výši 975 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále jen „žalovaná“) ze dne 15. 9. 2004, č. x, byl žalobci přiznán od 15. 5. 2000 starobní důchod podle ustanovení § 31 zákona č. 155/1995 Sb. (o důchodovém pojištění), v platném znění, a to ve výši 6583 Kč měsíčně. Žalovaná ve výroku rozhodnutí současně uvedla, že jím ruší své rozhodnutí ze dne 18. 10. 2000, čímž provádí realizaci rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 2. 2004, sp. zn. 19 Cad 48/2003. Současně žalobci sdělila, že od prosince 2000 mu náleží starobní důchod ve výši 6847 Kč měsíčně, od prosince 2001 ve výši 7290 Kč měsíčně a od ledna 2003 ve výši 7518 Kč měsíčně s tím, že doplatek od 15. 5. 2000 do 14. 11. 2000 žalobci nenáleží. V odůvodnění rozhodnutí pak vysvětlila, že základní výměra důchodu žalobce činí 1310 Kč měsíčně a procentní výměra se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu, který činí 8615 Kč, přičemž jeho výše odpovídá osobnímu vyměřovacímu základu 14 016 Kč za roky 1986 – 1999. Procentní výměra ku dni vzniku nároku na důchod (15. 5. 2000) tak činí za 44

roků pojištění 66 % výpočtového základu, tj. 5686 Kč měsíčně a po snížení procentní výměry za 718 dnů z doby od přiznání důchodu do dosažení důchodového věku o 4,8 % výpočtového základu (413 Kč) činí výše procentní výměry 5273 Kč měsíčně. Žalovaná uvedla, že na základě žádosti uplatněné dne 11. 9. 2002 byl proveden zápočet nově prokázaných hrubých příjmů – provedena rekonstrukce evidenčního listu dle § 6 odst. 4 písm. u) zákona č. 582/1991 Sb., a to za období od 1. 1. 1986 do 31. 12. 1990. Dále byl dodatečně proveden zápočet doby evidence u úřadu práce od 1. 1. 1991 do 3. 1. 1991. Žalobci bylo současně sděleno, že dobu studia lze pro důchodového účely hodnotit pouze do 22. 10. 1965, kdy rozhodnutím státní zkušební komise nabyl vysokoškolské kvalifikace stavební inženýr; pro zápočet doby od 23. 10. 1965 do 20. 11. 1965 není žádný právní podklad. Jako dobu pojištění nelze hodnotit ani dobu od 21. 11. 1965 do 30. 11. 1965 ve smyslu § 23 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. (dále jen ZDP) v platném znění, neboť možnost takového zápočtu se vztahuje jen na dobu získanou po 1. 1. 1996. V případě žalobce se jedná o dobu získanou před uvedeným datem a zápočet se posuzuje podle zákona č. 100/1988 Sb. Především však nelze stěžovateli hodnotit jako dobu pojištění období od 15. 5. 2000 do 14. 11. 2000, neboť osobní list důchodového pojištění je uzavřen ke vzniku nároku na důchod. Jestliže pojištěnec v době výdělečné činnosti pobíral dávky nemocenského pojištění nahrazující příjem z výdělečné činnosti, měl neplacené volno nebo neomluvenou absence, nelze k době, kdy trvaly tyto skutečnosti při přepočtu důchodu přihlídnout, a to i přesto, že výplata důchodu nebyla prováděna.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas žalobu, v níž namítal, že napadené rozhodnutí obsahuje nesprávné poučení o opravném prostředku, nehodnotí mu všechny jím uvedené doby pojištění, zejména dobu od 15. 5. 2000 do 14. 11. 2000, když není respektován jeho požadavek na přiznání důchodu až od 15. 11. 2000 podle § 30 ZDP, a to i přesto, že žalovaná své předchozí rozhodnutí z 10. 10. 2000 sama zrušila. Dále jí vytýká, že mu nezapočetla jako dobu pojištění 27 dnů od 23. 10. 1965 do 20. 11. 1965, přestože předložil důkaz o tom, že dobu studia ukončil až 20. 11. 1965, a nehodnotila mu dále dobu od 20. 11. 1965 do 30. 11. 1965 jako dobu nezbytnou, kterou potřeboval k zajištění odpovídajícího zaměstnání. Stejně tak mu nehodnotila dobu 11 dnů od 21. 8. 1960 do 31. 8. 1960, kdy se zúčastnil přípravného kurzu pro posluchače 1. ročníku VÚT B., jakožto součásti přípravy na budoucí povolání. Navrhoval, aby soud zrušil napadené rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě provedl důkaz dávkovým spisem žalobce, který je veden u žalované, přípisem Vysokého učení technického ze dne 11. 2. 1966, fotokopii diplomu VÚT v B. ze dne 20. 11. 1965, čestným prohlášením žalobce a Ing. J. K.. Po zhodnocení těchto důkazů dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. K jednotlivým žalobním námitkám uvedl, že napadené rozhodnutí žalované obsahuje nejen řádné poučení o opravném prostředku v rámci řízení správního, když je v něm zcela v souladu s ustanovením § 89 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. (o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) uvedeno, že proti tomuto rozhodnutí se řádné opravné prostředky v řízení správním již nepřipouštějí, a obsahuje především poučení, že proti rozhodnutí žalované ve věci důchodového pojištění a zvýšení důchodu pro bezmocnost lze podat žalobu k soudu do 2 měsíců ode dne následujícího po dni doručení rozhodnutí, přičemž lhůta je zachována, je-li žaloba podána v uvedené lhůtě u České správy sociálního zabezpečení v Praze, přičemž ze soudního přezkumu jsou vyloučena jen rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti předpisu o sociálním zabezpečení.

K dalším žalobním námitkám, týkajícím se požadavku na zápočet další doby pojištění, soud uvedl, že je neshledal důvodnými, neboť z obsahu žádosti žalobce o přiznání starobního

důchodu, která je založena v dávkovém spise, vyplývá, že žalobce žádostí ze dne 10.5. 2000 uplatnil nárok na přiznání starobního důchodu podle ustanovení § 31 ZDP (před dosažením důchodového věku) a požadoval, aby mu byl přiznán od 15. 5. 2000. Jeho žádostí se žalovaná řídila a tento důchod mu napadeným rozhodnutím přiznala od požadovaného data. Na této skutečnosti nemůže podle názoru soudu změnit nic fakt, že dřívější rozhodnutí ze dne 10. 10. 2000 žalovaná sama zrušila a že nebyl respektován žalobcův požadavek na přiznání důchodu od 15. 11. 2000 podle ustanovení § 30 téhož zákona; jestliže byl žalobci důchod přiznán od 15. 5. 2000, nemůže se pak domáhat zápočtu doby od tohoto data do 14. 11. 2000 v rozsahu 184 dnů, jak uvádí v žalobě. Za nedůvodný označil soud též požadavek žalobce na zápočet doby od 21. 8. 1960 do 31. 8. 1960, neboť přípravný kurz, organizovaný pro studenty, kteří přicházeli z praxe, není možno považovat za součást soustavné přípravy na budoucí povolání ve smyslu ustanovení § 21 odst. 1 ZDP. Žalobci nelze hodnotit ani dobu od 21. 11. 1965 do 30. 11. 1965, kdy se mělo podle něho jednat o dobu vyhledávání odpovídajícího zaměstnání po ukončení vysoké školy, neboť tuto dobu lze s ohledem na znění ustanovení § 23 odst. 2 písm. a) ZDP považovat za součást soustavné přípravy na budoucí povolání až nejdříve od účinnosti citované ho zákona, tj. od 1. 1. 1996. Za těchto okolností krajský soud nepřihlédl ani k námitce žalobce na zhodnocení doby od 23. 10. 1965 do 20. 11. 1965 (o níž žalobce tvrdil, že je dobou vysokoškolského studia, neboť to ukončil až dnem 20. 11. 1965, jak vyplývá z přípisu Vysokého učení technického v B. ze dne 11. 2. 1966, v němž je uvedeno, že studia ukončil dne 19. 11. 1965). Krajský soud k ní nepřihlédl s odůvodněním, že i kdyby bylo najisto postaveno a prokázáno, že studium žalobce bylo ukončeno dnem, který v průběhu řízení tvrdil, pak dodatečným zápočtem 27 dnů by nedošlo ke změně výše starobního důchodu, neboť žalobce má celkem zhodnoceno dle osobního listu důchodového pojištění 44 roků a 197 dnů.

Ve včas podané kasační stížnosti znovu žalobce (dále jen „stěžovatel“) opakuje, že mu žalovaná neprávem nehodnotila dobu pojištění v rozsahu 232 dnů, z toho 184 dnů, kdy byl v roce 2000 veden na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, neboť uvedenému úřadu se nepodařilo zprostředkovat mu výdělečnou činnost, a dalších 48 dnů v letech 1960 a 1965. Krajskému soudu vytýkal, že označil tento postup žalované za správný, aniž by se obtěžoval zdůvodnit odkazem na příslušné ustanovení zákona, proč zápočet těchto dob pojištění je vyloučen. Stěžovatel vyslovil přesvědčení, že „změna důchodu z § 31 na § 30“ zákona o důchodovém pojištění měla být žalovanou provedena proto, že tato instituce jej neupozornila na skutečnost, že evidencí na úřadu práce ztrácí nárok na důchod, ačkoliv hmotné zabezpečení pobírané od uvedené instituce je podstatně nižší, než přiznaný důchod. Navrhoval, aby rozhodnutí žalované bylo zrušeno a věc jí vrácena k dalšímu řízení. V doplnku kasační stížnosti, sepsané prostřednictvím stěžovateli ustanoveného zástupce, advokáta JUDr. Alexandra Belici, stěžovatel znovu namítá, že žalovaná a posléze i Krajský soud v Ostravě hodnotily provedené důkazy, na základě kterých byl ustálen skutkový stav, v rozporu s platnou právní úpravou. Vytýkal žalované, že její rozhodnutí ze dne 15. 9. 2004, jímž zrušila své rozhodnutí ze dne 18. 10. 2000, nemělo poučení o řádném opravném prostředku podle platného znění ustanovení § 89 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., v době ke dni vydání zrušeného rozhodnutí ze dne 15. 2. 2000, přestože znění uvedeného ustanovení se ke dni 15. 9. 2004 již změnilo. Pokud tedy krajský soud v odůvodnění svého rozsudku cituje zmíněné ustanovení, na které odkazuje, podle něhož se ve věcech důchodového pojištění a zvýšení důchodu pro bezmocnost řádné opravné prostředky nepřipouštějí proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, pak měl vysvětlit, ke kterému dni citované ustanovení zákona je platné. I kdyby však poučení o opravném prostředku bylo správné, pokládá stěžovatel zamítavý rozsudek krajského soudu za nezákonný, pokud se ztotožnil se závěry žalované. Stěžovatel tvrdí, že napadeným

rozhodnutím mu měl být přiznán důchod od 15. 11. 2000 podle § 30 ZDP ve znění pozdějších předpisů, jelikož rozhodnutí ze dne 18. 10. 2000 žalovaná současně zrušila. Žalobce splňoval podmínky pro přiznání důchodu podle v té době platného znění § 30 uvedeného zákona, když od 15. 5. 2000 do 14. 11. 2000 byl evidován jako uchazeč o zaměstnání u Úřadu práce v K., pracoviště Č. T. po dobu 184 dnů. Tato doba by měla být stěžovateli započtena jako náhradní doba pojištění, neboť úřad práce za tuto dobu stěžovateli zaměstnání nezprostředkoval. Pokud krajský soud žalobě v této části nevyhověl, rozhodl tak v rozporu s ustanovením § 30 zákona č. 155/1995 Sb., neboť žalobce podmínky nároku na starobní důchod podle zmíněného ustanovení zákona, platného ku dni 15. 11. 2000 splňoval. Dále stěžovatel krajskému soudu vytýkal, že mu nebyla uznána námitka neuskutečněního zápočtu celé doby přípravného kurzu žalobce jako přípravy na budoucí povolání, organizovaného stavební fakultou VÚT. B. od 1. 8. 1960 do 20. 8. 1960. Část doby mu byla zhodnocena jako doba zaměstnání bývalým zaměstnavatelem N. O., žádal proto zhodnotit zbývající část, tj. dobu od 21. 8. do 31. 8. 1960. Stejně tak vytýkal krajskému soudu, pokud mu (stejně jako žalovaná) nezapočetl do celkové doby pojištění dobu od 22. 10. 1965 do 20. 11. 1965, přestože předložil důkaz o tom, že studium ukončil až naposledy uvedeného data, jakož i dobu od 21. 11. 1965 do 30. 11. 1965, kdy mělo být přihlédnuto k potřebě vyhledání zaměstnání stěžovatelem po skončení vysoké školy, a to podle v té době platných zákonných ustanoveních. Pracovní poměr vznikl dnem 1. 12. 1965. Stěžovatel navrhoval, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil k dalšímu řízení a novému rozhodnutí, podle ustanovení § 110 s. ř. s. se závazným právním názorem.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Po přezkoumání věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel označil jako důvod kasační stížnosti nesprávné posouzení právní otázky soudem, tj. důvod, na nějž pamatuje ustanovení § 103 odst. 1 pod písm. a). Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může spočívat buď v tom, že soud při svém rozhodování aplikoval na posuzovanou věc jiný právní předpis, než měl použít, a pro toto pochybení je výrok soudu v rozporu s příslušným ustanovením toho kterého právního předpisu, nebo v tom, že soudem byl sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud by byl vyvozen nesprávný právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu.

Taková pochybení však Nejvyšší správní soud v napadeném rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě neshledal, byť je nutno připustit, že odůvodnění napadeného rozhodnutí trpí určitými nepřesnostmi, nikoli však takového rázu, která by měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Předně nutno zdůraznit, že Nejvyšší správní soud z dávkového spisu stěžovatele, vedeného u žalované, zjistil, že dne 2. 2. 2000 požádal stěžovatel na Okresní správě sociálního zabezpečení v Karvině o přiznání starobního důchodu podle § 31 ZDP s tím, že byl zaměstnán naposledy od 1. 4. 1994 u T. s. s., s. r. o. T., F. x a od 29. 1. 2000 je v pracovní neschopnosti – v ochranné lhůtě, (spis obsahuje potvrzení uvedené společnosti ze dne 29. 6. 2000, že jmenovaný byl práce neschopen pro nemoc a pobíral nemocenské dávky

od 12. 10. 1999 do 14. 5. 2000). O této žádosti stěžovatele rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 3. 2000 tak, že řízení bylo v důsledku zpětvzetím žádosti stěžovatelem zastaveno. Dne 10. 5. 2000 byla se stěžovatelem sepsána další žádost o přiznání starobního důchodu podle § 31 ZDP s tím, že výdělečná činnost skončila dne 30. 4. 2000 (od 12. 10. 1999 do 14. 5. 2000 bylo stěžovateli vypláceno nemocenské) a stěžovatel žádá přiznat tento důchod od 15. 5. 2000. Rozhodnutím ze dne 18. 10. 2000, č. 410 503 458, byl stěžovateli přiznán od 15. 5. 2000 požadovaný starobní důchod, přičemž ve výroku rozhodnutí žalovaná uvedla, že jej přiznává podle ustanovení § 29 zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění, a to ve výši 6251 Kč měsíčně. V odůvodnění pak uvedla, že výše důchodu se skládá ze základní výměry ve výši 1310 Kč měsíčně a procentní výměry, která se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu, který činí 8072 Kč, jehož výše odpovídá osobnímu vyměřovacímu základu ve výši 12 206 Kč za roky 1986 až 1999, takže procentní výměra ku dni vzniku nároku na důchod za 44 roků pojištění činí 66 % výpočtového základu, tj. 5328 Kč, snížení procentní výměry za 718 dnů chybějících do dosažení důchodového věku, činí 387 Kč. Výsledná výše procentní výměry pak činí 4941 Kč měsíčně. Stěžovateli byl tento důchod přiznán na základě jeho žádosti o starobní důchod podle § 31 ZDP.

Žalovaná rozhodnutím ze dne 1. 2. 2001, č. x, (po zjištění, že stěžovatel zůstal v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání a pobíral do 14. 11. 2000 hmotné zabezpečení) vyčíslila přeplatek na starobním důchodu v částce 37 506 Kč. V odůvodnění vysvětlila, že podle ustanovení § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., jestliže byl občanovi vyplacen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro jeho výplatu, má plátce důchodu vůči tomuto občanovi nárok na vrácení těch vyplacených částek důchodu, které nenáležely. Protože podle § 37 odst. 2 ZDP, v platném znění, výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 31 (nebo § 30) ZDP, nenáleží do dosažení důchodového věku, pokud je vykonávána výdělečná činnost nebo je poskytováno hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání, pak má plátce důchodu vůči tomuto pojištěnci nárok na vrácení vyplacených dávek. Stěžovatel podal proti uvedenému rozhodnutí žalované opravný prostředek, řízení bylo vedeno u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 17 Ca 154/2001, přičemž rozsudkem ze dne 11. 6. 2001, č. j. 17 Ca 154/2001 – 12, bylo rozhodnutí žalované ze dne 1. 2. 2001 potvrzeno a tímž rozsudkem bylo současně zastaveno řízení o návrhu stěžovatele na obnovu řízení ve vztahu k rozhodnutí žalované ze dne 18. 10. 2000, č. x, s tím, že po právní moci tohoto rozhodnutí bude věc postoupena žalované k dalšímu řízení a vydání rozhodnutí jako orgánu příslušnému. V odůvodnění rozsudku přisvědčil krajský soud názoru žalované na nutnost vrácení přeplatku na dávce starobního důchodu stěžovatelem, přičemž pokud jde o pochybení, jehož se žalovaná dopustila při vyhotovení rozhodnutí v tom směru, že na místo správného odkazu na ustanovení § 31, podle něhož byl ve skutečnosti uvedený důchod přiznán, (čemuž odpovídalo i jeho odůvodnění, jakož i výše dávky) byl v něm nesprávný odkaz na ustanovení § 29 citovaného zákona, pak je krajský soud hodnotil jen jako formální pochybení, jehož se žalovaná dopustila při vyhotovení rozhodnutí, které zůstalo bez vlivu na závěr o věcné správnosti vzniku přeplatku. Pokud jde o návrh na obnovu řízení, pak k němu krajský soud uvedl, že o něm nemůže rozhodnout, neboť rozhodnutí ze dne 18. 10. 2000 nebylo napadeno opravným prostředkem a nebylo tudíž přezkoumáváno soudem. Nelze proto rozhodnout o návrhu na obnovu řízení. Návrh byl postoupen žalované k dalšímu řízení a vydání rozhodnutí.

Dalším rozhodnutím ze dne 10. 3. 2003, č. x, žalovaná přiznala stěžovateli starobní důchod podle § 31 ZDP od 15. 5. 2000 ve výši 6583 Kč měsíčně. Uvedla, že přihlédla k zápočtu nově prokázaných hrubých příjmů (předložen opravný evidenční list – provedené rekonstrukce evidenčního listu podle § 6 odst. 4 písm. u/ zákona č. 582/1991 Sb., a to za období

od 1. 1. 1986 do 31. 12. 1990 a provedla zápočet doby vedení u úřadu práce od 1. 1. 1991 do 3. 1. 1991. Současně v odůvodnění svého rozhodnutí uvedla, že tímto ruší své předchozí rozhodnutí z 18. 10. 2000. Stěžovatel podal proti tomuto rozhodnutí včas žalobu a Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 17. 2. 2004, č. j. 19 Cad 48/2003 – 16, zrušil rozhodnutí žalované ze dne 10. 3. 2003 pro nezákonnost a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V odůvodnění svého rozhodnutí zdůraznil, že základní součástí každého správního rozhodnutí je výrok, v němž uvedený orgán formuluje, jak rozhodl ve věci, která byla předmětem řízení. V souzené věci vedle sebe existovala dvě rozhodnutí, která vydala žalovaná k žádosti žalobce o přiznání starobního důchodu podle § 31 ZDP, a to rozhodnutí ze dne 18. 10. 2000, v němž žalovaná uvedla, že starobní důchod přiznává podle § 29 ZDP, což nekorespondovalo žádosti ani výši přiznané dávky, přičemž tato zřejmá nesprávnost v písemném vyhotovení rozhodnutí, tj. vadné uvedení zákonného ustanovení nebylo opraveno ve smyslu § 47 odst. 6 zákona č. 71/1967 Sb. (správního řádu). Vedle toho je zde další rozhodnutí ze dne 10. 3. 2003, přičemž soudu nezbylo než toto druhé rozhodnutí zrušit pro nezákonnost, neboť pokud hodlala žalovaná zrušit své předchozí rozhodnutí, měla tak učinit ve výroku rozhodnutí nového; nestačí, aby tak učinila v odůvodnění takového rozhodnutí, neboť to nemůže zrušit výrok předcházejícího rozhodnutí.

Na zrušující rozsudek krajského soudu reagovala žalovaná dalším rozhodnutím – ze dne 21. 5. 2004, č. x, jímž opět přiznala stěžovateli od 15. 5. 2000 starobní důchod podle ustanovení § 31 ZDP ve výši 6583 Kč měsíčně, s tím, že od ledna 2003 náleží stěžovateli starobní důchod ve výši 7518 Kč měsíčně „, v odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedla totéž, co v předchozím soudem zrušeném rozhodnutí ze dne 10. 3. 2003, a to včetně vytýkaného pochybení, neboť rozhodnutí ze dne 18. 10. 2000 zrušila opět až v odůvodnění rozhodnutí. Krajský soud v Ostravě proto zrušil pro nezákonnost i další rozhodnutí žalované ze dne 21. 5. 2004 podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. s odůvodněním, že žalovaná nerespektovala závazný právní názor ve smyslu ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s., vyslovený v pravomocném rozsudku, což musí mít za následek zrušení nového rozhodnutí bez dalšího. Žalovaná uložila vydat nové rozhodnutí, kterým bude respektovat právní názor vyslovený v rozsudku téhož soudu ze dne 17. 2. 2004, sp. zn. 19 Cad 48/2003.

Žalovaná poté vydala rozhodnutí ze dne 15. 9. 2004, č. x, které je předmětem tohoto přezkumného soudního řízení.

V první kasační námitce vytýkal stěžovatel krajskému soudu, že se nevypořádal zcela určitě s jeho námitkou, že napadené rozhodnutí žalované neobsahovalo poučení o řádném opravném prostředku. Ačkoliv není zcela zřejmé, co touto kasační námitkou stěžovatel sleduje, neboť proti uvedenému rozhodnutí žalované podal včas (ve lhůtě 2 měsíců) žalobu u krajského soudu a není tudíž v tomto směru nikterak poškozen, pak nutno zdůraznit, že rozhodnutí žalované obsahuje takové poučení, které koresponduje právní úpravě platné v době jeho vydání, tj. k datu 15. 9. 2004. Podle ustanovení § 89 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění platném k uvedenému dni, se proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ve věcech důchodového pojištění a zvýšení důchodu pro bezmocnost, řádné opravné prostředky v řízení správním nepřipouštějí. Této dikci zákona odpovídá i poučení, které je součástí napadeného rozhodnutí žalované. Žalovaná se tudíž žádného pochybení vůči stěžovateli v tomto směru nedopustila. V žádném případě neměla důvodu poučit stěžovatele ve smyslu úpravy platné ku dni 18. 10. 2000, kdy se ještě připouštěly opravné prostředky proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, o nichž rozhodoval soud ve smyslu ustanovení § 250l občanského soudního řádu. Toto ustanovení však, stejně jako celá pátá část občanského soudního řádu, bylo zrušeno a od 1. 1. 2003 platí pro přezkumné řízení soudní

úprava provedená soudním řádem správním, tj. zákonem č. 150/2002 Sb. Stěžovateli se nad rámec povinného poučení dostalo od České správy sociálního zabezpečení v rozhodnutí ze dne 15. 9. 2004 též poučení o možnosti soudního přezkumu, a to právě podle uvedeného zákona, když byl poučen, že má možnost podat žalobu k soudu do 2 měsíců ode dne následujícího po dni doručení tohoto rozhodnutí, přičemž lhůta je zachována, je-li žaloba v této lhůtě podána u České správy sociálního zabezpečení. Uvedená kasační námitka nebyla tudíž shledána důvodnou.

Stěžejní námitkou stěžovatele je v projednávané věci jeho požadavek na přiznání starobního důchodu podle § 30 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a to od 15. 11. 2000, jelikož rozhodnutí ze dne 18. 10. 2000 žalovaná současně zrušila. Vytýká žalované, že se dopustila nezákonnosti, pokud tak napadeným rozhodnutím neučinila.

Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že stěžovatelem navrhovaný postup právní úprava neumožňuje.

Zákon o důchodovém pojištění upravuje podmínky nároku na starobní důchod v ustanovení § 28 a násl.. Podle § 28 má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popř. splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně. V ustanovení § 29 jsou upraveny podmínky nároku na tzv. obecný starobní důchod, jimiž je především získání nejméně 25 let doby pojištění a dosažení důchodového věku. V § 30 je upraven nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku, který v době, kdy stěžovatel o důchod žádal (10. 5. 2000) mohl být přiznán před dosažením důchodového věku pojištěnci, který a) získal dobu pojištění nejméně 25 let, b) byl veden nepřetržitě po dobu nejméně 180 kalendářních dnů v evidenci uchazečů o zaměstnání u úřadu práce, a ke dni uplynutí doby podle písm. b) do dosažení důchodového věku mu chyběly nejvýše 2 roky. Toto ustanovení pamatovalo ještě na možnost přiznání starobního důchodu před dosažením důchodového věku též v některých dalších mimořádných případech (především poživatelů částečného a plného invalidního důchodu), avšak toto ustanovení se na stěžovatele nevztahovalo. Podle § 31 ZDP ve znění platném k uvedenému dni, má pojištěnec nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku též, jestliže a) získal dobu pojištění nejméně 25 let, a b) do dosažení důchodového věku mu ode dne, od něhož se starobní důchod přiznává, chybí nejvýše 3 roky. Starobní důchod se podle tohoto ustanovení přiznává nejdříve ode dne podání žádosti o přiznání tohoto důchodu, přičemž přiznání starobního důchodu podle uvedeného ustanovení vylučuje nárok na starobní důchod podle § 29 a § 30. Ustanovení § 31 je platné doposud s tou změnou, že k odst. 2 je připojena další věta, že za den vzniku nároku na starobní důchod podle odst. 1 se považuje den, od něhož je tento důchod přiznán. Z uvedeného je patrné, že byl-li žalobci přiznán starobní důchod podle § 31 ZDP rozhodnutím ze dne 18. 10. 2000, o čemž nebylo mezi účastníky sporu, neboť i stěžovatel uznával, že jde o předčasný starobní důchod a nikoliv obecný starobní důchod podle § 29 ZDP, neboť v uvedené době nedosáhl ještě důchodového věku, pak jeho přiznání vylučuje možnost přiznání starobního důchodu podle § 30 téhož zákona, byť je jeho přiznání požadováno od pozdějšího data. Nelze tak učinit ani v případě, že se předčasný starobní důchod tzv. II. typu (podle § 31) nevyplácí, neboť pro jeho výplatu nejsou splněny podmínky podle ustanovení § 37 odst. 2 ZDP. Rozhodující je, že předčasný starobní důchod II. typu byl přiznán. Stěžovateli v ý p l a t a předčasný starobní důchodu nenáležela v době od 15. 5. 2000 do 14. 11. 2000, neboť nesplňoval podmínky pro výplatu, když podle uvedeného ustanovení výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 30 nebo § 31, nenáleží do dosažení důchodového věku, pokud je vykonávána výdělečná činnost nebo je poskytováno hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání.

O naposledy uvedenou situaci šlo právě v případě stěžovatele. Podle názoru Nejvyššího správního soudu na tomto závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že žalovaná se dopustila při vyhotovení napadeného rozhodnutí zřejmé chyby v psaní, pokud v záhlaví svého rozhodnutí nesprávně uvedla, že stěžovateli přiznává požadovaný důchod podle § 29 ZDP, ačkoliv se jednalo o důchod podle § 31 téhož zákona, čemuž odpovídá odůvodnění uvedeného rozhodnutí, jakož i výše přiznané dávky, kdy výše uvedeného důchodu byla snížena o zákonu odpovídající srážku z výpočtového základu, za každých (i započatých) 90 kalendářních dnů z doby ode dne, od které se důchod přiznával, do dosažení důchodového věku. Stěžovatel, který je narozen dne 3. 5. 1941, dosáhl důchodového věku podle ustanovení § 32 odst. 2 ZDP dne 3. 5. 2002. Ku dni, kdy mu byl předčasný starobní důchod přiznán, tj. 15. 5. 2000, mu do dosažení důchodového věku chybělo celkem 718 dnů, čemuž koresponduje snížení o 4,8 % výpočtového základu. Předčasný starobní důchod, resp. důchod přiznaný před dosažením důchodového věku, mu tudíž napadeným rozhodnutím žalované ze dne 15. 9. 2004 byl přiznán v odpovídající výši, kdy žalovaná správně vycházela z toho, že stěžovatel získal ku dni vzniku nároku na důchod celkem 44 roků a 197 dnů zaměstnání. Na tomto závěru nemění nic ani skutečnost, že Česká správa sociálního zabezpečení dalším rozhodnutím ze dne 10. 3. 2003 přiznala stěžovateli starobní důchod od 15. 5. 2000 podle ustanovení § 31 zákona č. 155/1995 Sb., kdy změnila jeho výši s ohledem na další započtenou dobu zaměstnání, neboť jde jen o tzv. rozhodnutí změnové, vydané podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) ZDP, podle něhož, zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen a nebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení. V tomto rozhodnutí již žalovaná opravila své pochybení týkající se nesprávného uvedení zákonného ustanovení, podle něhož byl důchod přiznán. Podle názoru Nejvyššího správního soudu neměl krajský soud takové rozhodnutí zrušovat jen proto, že žalovaná výrok, jímž zrušila své předchozí rozhodnutí uvedla až v odůvodnění rozhodnutí ze dne 10. 3. 2003. Takový výrok, jímž žalovaná ruší své předchozí rozhodnutí totiž nebyl na místě, neboť nemá oporu v zákoně. Z žádného ustanovení zákona o důchodovém pojištění nevyplývá, že by žalovaná měla právo své předchozí rozhodnutí zrušit. Pokud měla na zřeteli pochybení, jehož se dopustila při vyhotovení rozhodnutí ze dne 18. 10. 2000, měla vydat opravné usnesení, jímž by uvedené pochybení odstranila, a to podle příslušného ustanovení správního řádu. Totéž pak lze říci i ve vztahu k dalšímu rozhodnutí žalované, ze dne 21. 5. 2004, neboť ani v něm uvedený výrok neměl opory v zákoně. Jednalo se tudíž o výroky, které neměly být vysloveny. Nebylo však třeba se jimi dále zabývat, neboť byly zrušeny předchozími rozsudky krajského soudu. Stejně je tomu i v rozhodnutí přezkoumávaném v tomto řízení, tj. v rozhodnutí ze dne 15. 9. 2004. Nutno tudíž uzavřít, že v ostatním odpovídá napadené rozhodnutí zákonu i zjištěnému skutkovému stavu věci, a pokud Krajský soud v Ostravě žalobu proti němu zamítl, nedopustil se nesprávného posouzení právní otázky ve vztahu k možnosti přiznání tohoto důchodu stěžovateli.

Vzhledem k tomu, že stěžovateli bylo pro výši důchodu hodnoceno celkem 44 a 197 dnů zaměstnání, zůstává pak bez vlivu na výši důchodu nutnost zkoumání další doby pojištění, jejíhož zápočtu se stěžovatel domáhal, a to celkem v rozsahu 48 dnů. I za situace, pokud by stěžovatel prokázal i tyto doby pojištění, což se zatím najisto postavit nepodařilo, neměl by tento zápočet pro posouzení věci význam, neboť jejich zápočtem by stěžovatel nezískal další jeden rok pojištění. Ani Nejvyšší správní soud se proto tímto požadavkem z důvodu nadbytečnosti, který by odporoval zásadám procesní ekonomie, nezabýval.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Účastníkům nebyla přiznána v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel neměl v řízení úspěch a žalovaný nemá ze zákona na náhradu nákladů řízení právo.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu

